

ZUIVEL UIT DE ZIJPE DEEL 3: VANAF 1960, DE SCHAALVERGROTING

L.F. (Frank) van Loo

met dank aan Jan Rampen en Sjaak Schipper

Foto George Stoekenbroek

Inleiding

In 1960 waren er nog twee zuivelfabrieken in de Zijpe: de Eensgezindheid in St. Maartens(vlot)brug en Nieuw Leven in 't Zand. Ook was in dat dorp nog de melkontvangst Hollandia, waarvan de melk naar de fabriek in Purmerend ging. In 1962 was dat geschiedenis. Alleen op een paar boerderijen werd hier nog kaas gemaakt.

In de Zijpe waren toen nog bijna 300 melkveehouders (en in Callantsoog 53). Nu zijn er dat nog zo'n 50! In totaal, waarvan 9 in de voormalige gemeente Callantsoog. De hele Kop van Noord-Holland (gemeenten Den Helder, Wieringen, Wieringermeer, Anna Paulowna, Schagen, Niedorp, Harenkarspel en Zijpe) telt nog ruim 200 melkveehouders (219 in juni 2005).¹ Maar er komt vandaag de dag niet zoveel minder melk uit Zijpe dan veertig jaar geleden. De melkveehouders van nu hebben heel wat meer koeien, die veel meer melk geven. Hoe heeft zich dat allemaal ontwikkeld en waarom? Eerst de grote lijn:

De melkveehouders die zo in de jaren '60 de boerderijen overnamen in Zijpe gingen met een trekker werken, strooiden meer kunstmest (meer gras), gaven hun vee krachtvoer, gingen over op een ligboxenstal met melkput en melkkoeltank. Ze gingen minstens het dubbele aantal koeien melken (in hun eentje – de werkmans verdween) en kruisten hun Fries-Hollandse koeien met Amerikaanse Holsteiners. De nazaten gaven veel meer melk. Overproductie leidde tot melkquota en de regelgeving van overheidswege werd ook niet minder, integendeel. Veel boeren stopten (die al wat ouder waren) of emigreerden (de jongeren). Gelukkig bleven er ook, maar die gaan 'heel groot' en/of met robots aan de slag of ze zoeken aanvullende inkomsten ('alternatieven').

Zuivel

De melk uit Zijpe gaat dus al lang naar elders, maar waarheen en wat wordt er van gemaakt. Vandaag de dag gaat de helft van de Zijper melkplas naar de Cono en de andere helft naar Campina. De Coöperatieve Zuivelonderneming CONO b.a. in Westbeemster (NH) maakt met 130 medewerkers vooral of vrijwel uitsluitend kaas.

Het echtpaar Van Schie (Grote Sloot 108 Burgerbrug) aan het kaasmaken op hun boerderij in de jaren '60. Niestadcollectie Zijper Museum.

Zoals de Beemster kaas en de Noord-Wester Edammer-tjes. In totaal 2,7 miljoen kilo per jaar van 28 miljoen liter melk.

Campina is een reus, die melk verwerkt tot desserts, yoghurts, zuivelranken, kazen en boter. Maar veel Zijper melk komt in de kaasfabriek van Campina in Lutjewinkel (NH) terecht. Die fabriek brandde in 2004 af, vrij kort na een bezoek van het bestuur van het Zijper Museum, maar er is geen samenhang. In 2003 werd er 36 miljoen kilo kaas gemaakt, vooral Noord-Hollandse Goudse, met 63 medewerkers. Inmiddels is de fabriek herbouwd en uitgebreid.

Mechanisering

In 1960 had nog maar 1 op de 4 Zijper veebedrijven een trekker, het werk werd nog met paarden gedaan. Een melkmachine had toen 1 op de 2 bedrijven.

Maar er stonden grote veranderingen te gebeuren.

Aanleiding was het gegeven dat na 1950 de prijzen van landbouwproducten, zoals melk, met gemiddeld 2,5 tot 3% per jaar daalden. Dat ging dus nogal hard en om z'n inkomen op peil te houden moest de boer tegen lagere kosten gaan produceren. Een besparing op de schaarse en dus duurder wordende arbeidskracht, de werkman, lag voor de hand.

Machines konden werk overnemen en je hoefde ze geeneens zelf te hebben. Al in 1946 was in de Zijpe een werktuigenvereniging opgericht: de Vereniging tot Exploitatie van Landbouwwerktuigen G.A., gevestigd aan de Handelskade in St. Maartensvlotbrug. In 1981 ging deze vereniging over in particuliere handen toen twee zoons van J. Hanse, die 30 jaar bedrijfsleider van die coöperatie was geweest, het bedrijf overnamen.

Het loonbedrijf ontwikkelde zich trouwens sterk in de Zijpe, zij het niet alleen voor de veeteelt: Sneekes, Zwaan, Borst, Hoogland en Hoebe. Meer en meer werden werkzaamheden uitbesteed aan zo'n loonbedrijf. Nadeel was alleen dat het niet steeds exact op het moment gebeurt waarop de veehouder het zou willen.²

'De koe aan de kuier'

Vooraf in de jaren '70 kwam de ligboxenstal (met mestkelder, melkput en melklokaal met koeltank) in gebruik. Een wereld van verschil met de grupstal, die voordien in zwang was in de Noord-Hollandse stollen. Daar stonden de koeien vast, met achter zich de mestgoot waarin de mest en urine opgevangen werden en afgevoerd. Het tijdrovende voeren en mesten 'op

De pekkelkelder van de CZ Lutjewinkel in de jaren '60. Niestadcollectie Zijper Museum

de lange regel' was gedaan met de komst van zo'n ligboxenstal.

Het drenken, voeren en de mestafvoer konden vrijwel geautomatiseerd worden en het machinaal melken werd sterk vereenvoudigd: voorheen koe voor koe, nu in de melkput acht tegelijk. Eén boer kan nu 60 koeien melken. De werkman ging naar de Hoogovens of Van Gelder Papier, met de pendelbus.

Met de melkmachine het land in, in de jaren '60.

In de ligboxenstal heeft iedere koe een box van stangen met zaagsel of gehakseld stro op de bodem, waar ze kan gaan liggen; er is een aparte plek voor het voer waar ze heen kan lopen en twee keer per dag kuiert

Nico Conijn ('t Zand) melkt z'n koeien met de melkmachine in de jaren '70. Niestadcollectie Zijper Museum.

ze naar de melkstal/melkput om gemolken te worden. De melk gaat door roestvrijstalen buizen naar de koeltank in het melklokaal (naar ca. 3° C gekoeld en zeker goed voor 5000 liter). De zuivelindustrie had in de jaren '70 die melktanks flink gepropageerd. Ga maar na, voorheen moest de fabriek 14 keer per week de melk ophalen en met zo'n koeltank nog maar drie keer... Voor de boeren betekende de tanks wat minder werk, meer hygiëne en een wat grotere vrijheid om zelf 'melkerstijd' te bepalen. Voordien moest je immers opmelken tegen de melkrijder.³

Boerenhulp

Met het verdwijnen van de werkmans ontstonden er echter acute problemen als de veehouder uitviel vanwege ziekte of overlijden. Als kinderen of familie dan niet konden bijspringen moest er toch echt iets gebeuren. Daartoe werd in 1963 opgericht de 'Coöperatieve vereniging tot Exploitatie van een Boerenhulpverleningsdienst voor

Zijpe en omstreken'. Door een aantal protestantse en katholieke veehouders. In 1975 ging deze vereniging met circa 70 leden op in de Coöperatieve Bond voor Agrarische Bedrijfsverzorging.⁴ Thans is de naam AB Nederland BV, met autonoom werkende organisaties in alle regio's van Nederland en gespecialiseerd in arbeid, met name in de land- en tuinbouw, maar ook in andere sectoren. AB Noord-Holland had en heeft als primaire doelstelling: de continuïteit van het agrarische bedrijf (waarborgen)". Bij ziekte of overlijden komt er een medewerker van AB-NH. Ook klauwverzorging en veescheren behoren tot het huidige dienstenpakket.⁵

Melkrobot

Ook melkrobots zijn er inmiddels in de Zijpe. Zo staan er bijvoorbeeld twee in 't Zand op de hoek van de Korte Belkmerweg en de Keinsmerweg. Bij stolpboerderij Torenvliet van de familie Konijn, die hier in 1969, vanuit Den Helder, kwam boeren. In een grote moderne stal leven een dikke 100 koeien het hele jaar door. Een computer regelt er het klimaat, rekening houdend met de buitentemperatuur, de wind en de vochtigheid. De koeien hebben een eigen plek met waterbed. Als ze willen gaan ze naar een robot, een soort box waarin eerst volautomatisch de spenen gereinigd worden.

Laserstralen tasten hun positie af en dan gaan de 'melkbekers' feilloos om de spenen en kan het melken beginnen. Blijft een koe in productie of gewicht iets achter dan krijgt ze via de robot extra voer.⁶

Kunstmest en krachtvoer

De melkveehouders gingen steeds meer koeien melken, wilden meer melk per koe en meer koeien liefst op minder

De Sneekekessen voor hun loonbedrijf aan de Korte Ruigeweg in Schagerbrug (jaren '70?). Niestadcollectie Zijper Museum.

(steeds duurder) grond. Dat kan als de koeien meer en beter te eten krijgen. Gras wordt voedzamer en groeit sneller als er kunstmest op gaat. En dat betekent meer oogst en meer wintervoorraad. De firma Dekker in St. Maartensbrug kon Franse kunstmest leveren tegen concurrerende prijzen en inmiddels was de firma Zeeman in 't Zand ook met kunstmest begonnen.

De (kunstmest)bemesting kon op basis van onderzoek geperfectioneerd worden naar de behoefte van het gewas en de soort grond waarop het groeide. Daardoor werd er op het eigen bedrijf steeds beter en meer ruwvoer gewonnen, wat resulteerde in een verhoogde melkgift en het kunnen houden van meer koeien per hectare. En dat was precies de bedoeling.

Naast gras, en maïs, eet een hoog productieve koe na het kalven zo'n 100 dagen 10 kilo krachtvoer (bix) per dag. Bij gemiddeld minstens 50 tot 60 melkkoeien per bedrijf is dat 500 à 600 kilo per dag. Vroeger, toen het wel allemaal minder was, kwam dat in zakken. Vanaf de jaren '70 komt dat in bulk in silo's boven de melkputten van de ligboxenstallen. De veehouder kan, met een paar hulpmiddelen, de hoeveelheid krachtvoer per koe doseren naar behoefte.

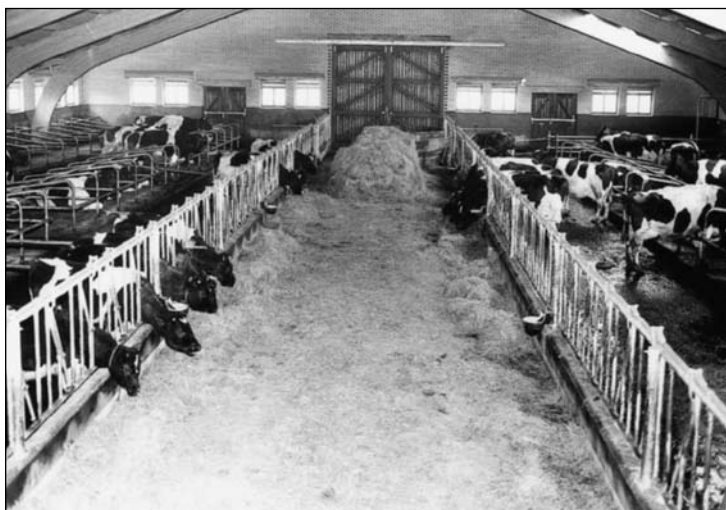
Voorts eten koeien tegenwoordig granen, soja, maïs, kokos, palmpitten – althans de restproducten daarvan. Het spul wordt van over de hele wereld aangevoerd. Ook bierbostel (gerstrestant bij de bierfabricage), aardappelen en wat er verder maar aan landbouwproducten doorgedraaid wordt krijgen de koeien te eten.⁷

Sanering mengvoederbranche

Genoemde ontwikkelingen betekenden wel forse investeringen voor de mengvoederbedrijven en dat zat er niet in. Omstreeks 1960 waren er nog zeven van

dergelijke bedrijfjes in de Zijpe: A. Deinum in Burgerbrug, fa. de Boer en fa. Dekker in St. Maartensbrug, Coöperatie De Goede Verwachting in Schagerbrug, fa. A. Groot in de Stolpen, fa. Van Dop/Piet Blokker te Oudesluis en de fa. Zeeman in 't Zand. Dekker en Zeeman overleefden, maar sinds 1990 doet alleen Zeeman nog in veevoeder. Dekker handelt alleen nog in granen en kunstmest.⁸

Een ligboxenstal.

Rechts het witte pand van de firma Dekker in St. Maartensbrug omstreeks 1985.

Superheffing/quoting

Ook in de melkveehouderij kwam een proces van sanering op gang. Er was sprake van overproductie rond 1980 en dat leidde tot de superheffing en quoting. Alles wat de melkveehouders meer produceerden dan wat ze in het boekjaar 1983/84 aan de zuivelfabrieken geleverd hadden (hun melkquotum) ging voortaan belast worden, 115% superheffing. De opbrengst van de extra liters kwam daardoor onder de kostprijs. Er ontstond een levendige handel in melkquota. Land zonder melkquotum daalde in de Zijpe veel minder in prijs dan elders vanwege de grote vraag naar bollenland.

En er waren hier veehouders, die geheel of gedeeltelijk overschakelden op bollenteelt en hun melkquota verkochten of verhuurden. Veel 50+ ers stopten er intussen helemaal mee: geen gedoe meer met milieuregels en voortgaande automatisering, en af van de druk om fors te investeren in schaalvergroting.⁹

Rundveeverbetering

In 1962 was het aantal leden van Nieuw Leven gestegen tot 97, met 1991 melkkoeien, ofwel 20 gemiddeld. Eveneens in 't Zand was melkverzandbedrijf Hollandia met rundveefokvereniging 'Verbetering zij ons streven' van leveranciers aan dit bedrijf. In 1962 waren dat er 35. De vereniging van De Eensgezindheid in St. Maartensbrug had toen 112 leden met 2136 melkkoeien, ofwel gemiddeld 19.

In 1964, toen de zuivelfabrieken hier waren gefuseerd en de productie elders plaatsvond, ontstond de rundveefokvereniging 'Zijpe en omstreken' met 227 leden en 4.287 melkkoeien (bijna 19 gemiddeld). In het voormalige postkantoor van Schagerbrug werd een eigen laboratorium ingericht. Sjaak Schipper werd het gezicht van deze vereniging.

Absolute topstier was Blitsaerd Keimpe. In 1968 had Hollands Noorden 300 leden met zo'n 7500 melkkoeien (gemiddeld 25).

Naast de sterk verbeterde voeding van de melkkoeien hebben ook de KI- en de rundveefokverenigingen bijgedragen aan de verhoging van de productiviteit. In 1968 telde de KI-vereniging Hollands Noorden met z'n KI-station in Schagerbrug ('Tutor') 299 leden met in totaal 7.478 melkkoeien.

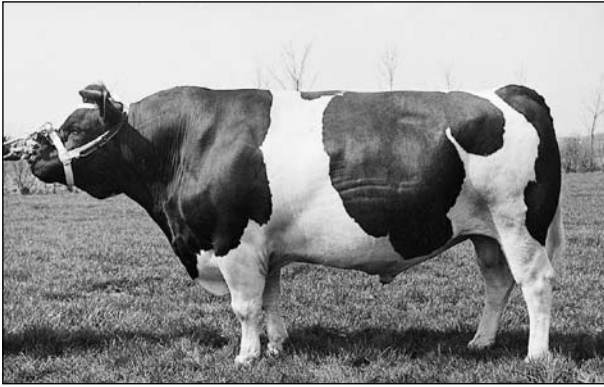
Maar in 1982 zette ook hier de schaalvergroting verder door en ontstond er een club voor de hele provincie (kantoor in Avenhorn).

Anno nu is er één vereniging voor heel Nederland: Koninklijke Coöperatieve Rundveeverbetering Delta UA (CR Delta) in Arnhem. Daar maken ook de rundveefokverenigingen van weleer deel van uit.

Die verenigingen waren eigenlijk belangenverenigingen van (een deel van) de melkleveranciers aan een bepaalde melkfabriek. In de Zijpe waren er in 1960 nog drie, maar in 1961/62 verdwenen de fabrieken. Er volgde een fusie tot 'Zijpe en omstreken', met in 1964 227 leden met 4.287 koeien en een eigen laboratorium in Schagerbrug. Daar werden de door monstermeters aangevoerde melkmonsters onderzocht op het vet- en eiwitgehalte. Dat en de melkgift gaven inzicht in welke koeien het meest geschikt waren voor de fokkerij. "Door gebruik te maken van de beste exemplaren en deze te laten bevruchten met het sperma van de zonen van de allerbeste 'stierenmoeders' kon men

Sjaak Schipper.

Blitsaerd Keimpe, geboren in 1956.

de melkproductie zowel kwantitatief als kwalitatief opvoeren". Daarbij werd ook gekeken naar melkbaarheid, groeisnelheid, vleesaanzet, voederconversie en exterieur van de koe. Met de computer zijn snel veelbelovende fokcombinaties te maken¹⁰. Tegenwoordig geeft een Zijper koe gemiddeld 8800 kilo [bij een soortelijk gewicht van melk van 1.03 betekent dat 8544 liter] melk per jaar (met ca. 4,35% vet en 3,4% eiwit).¹¹

De toekomst

De laatste tien tot twintig jaar zijn veel melkveehouders gestopt. Het was hard werken, in je eentje, investeren en weinig verdienen. Dat houdt een keer op en veel boerenzonen hadden geen zin om hun vader op te volgen. Die zagen en zien ook best dat er elders vaak gemakkelijker meer te verdienen is. Maar gelukkig zijn ze er nog wel: jonge melkveehouders die begonnen zijn/beginnen en volhardten. Maar wat zal de toekomst brengen voor de melkveehouderij? Er lijken twee opties te zijn: enerzijds expanderen en automatiseren, anderzijds verbreding.

Omdat (tot voor kort) globaal de prijzen voor de producten (melk) blijven dalen en de kosten stijgen is er voor kleinere en middelgrote bedrijven geen opvolger te vinden. De toekomst lijkt aan bedrijven met 250 koeien, sterk geautomatiseerd opdat zo weinig mogelijk dure arbeidskrachten nodig zijn.

De vaders van de huidige melkveehouders hadden zo'n 20-25 koeien en konden daar goed van leven. Een boer vandaag de dag met 40-80 koeien redt het niet meer zonder neveninkomsten (verbreding in het jargon of 'alternatieven'). Hiervan zijn vele voorbeelden, ook in de Zijpe. Zoals:

- land verhuren voor bloembollen of pootaardappelen;
- een (mini-)camping erbij;
- de partner heeft een betaalde baan bui-

De Noord-Hollandse KI-verenigingen presenteerden in 1982 gezamenlijk hun fokstieren, die de concurrentie aangingen met de eerste Holstein stieren.

- ten het bedrijf;
- bijbaan voor de boer zelf (als chauffeur, monteur of natuuroppzichter schijnt veel voor te komen);
- zelfzuivel/boerderijwinkel (zoals 'Ananas' van P.J. Glas aan de Ruigeweg in Schagerbrug);
- vergoeding voor landschaps- en natuurbeheer: er zijn diverse subsidieregelingen, zoals stierenpremie, zoogkoeienpremie, ooi-premie, vogelpremie, biodiversiteitspremie; deze premies liggen vast tot 2013, maar daarna zal de steun verminderen);
- windmolen(s) exploiteren en/of biogas produceren.¹²

Noten:

- 1 Gegevens van de heer Kees de Wit van CR Delta Noord in Heerenveen; met hartelijke dank. Zie de bijlage.
- 2 J.T. Bremer, De Zijpe III, Schoorl 1997, p. 145-149.
- 3 A. van Dijk, De boer, de koe en onze zuivelindustrie, Amsterdam/Brussel 1983, p. 56-59.
- 4 Als (2), p. 150.
- 5 Website AB Nederland.
- 6 Jaap de Wit in de Schager Courant van 4 december 2003; in 2004 hebben Jan Rampen,

DE NOORDHOLLANDSE RUNDVEEFOKKERIJ

presenteert 8 fokstieren,
geplaatst in de 1e klasse en met tenminste f. 200 netto melkgeld

	Stierindex					Melkbaarheid		Exterieur				
	% betr.h.	% afg.	kg melk	% vet	% eiwit	actueel n m g	% voorkw.	voor uier	achter uier	sp. pl.	uier vorm	tot. ext.
Pan 230	92	6	+597	+0.10	+0.12	274	2.85 43.9			+++	++	++
Villeneuve 189	92	9	+687	+0.16	+0.06	263	2.78 42.5	107+	104+	106+		109+
Zuidend M 19	86	11	+668	+0.10	+0.04	257	3.29 45.7	102	103	103		103
Kastanje Frans 101	66	0	+778	+0.03	-0.02	244	2.32 45.7	103	102	103		104+
Siena's Frans	87	8	+754	+0.08	-0.05	234	2.90 45.1	105+	105+	103		106+
Donald 38	93	8	+745	-0.12	-0.05	229	2.72 44.8			+	+-	+
Pan 145	100	9	+476	+0.24	+0.03	228	2.31 43.8			++	++	++
Jacobus 22	86	7	+ 75	+0.28	+0.21	201	2.65 44.6			+	+-	+

SIENA'S FRANS AB 85
(Fr. 388 v. Grh. x Pan 145)

DONALD 38 zn B+ 81
(Frans IJ 256 x Pan 59)

PAN 145 gt AB 85
(Pan 55 x Frans Taurus 29)

JACOBUS 22 B+ 83
(Pan 145 x De Weere 17)

De voorjaarsstierenmarkt te Hoorn
is op woensdag 28 april a.s.

- Sjaak Schipper en schrijver dezes het bedrijf van de familie Konijn mogen bezoeken.
- 7 J. Dekker Mzn., Honderd jaar P. Dekker Veevoeder-, graan- en kunstmesthandel, St. Maartensbrug 1903-2003, p.35; interview met de heer Zeeman Sr.; Schager Courant 14 juli 2004.
- 8 J.T. Bremer, De Zijpe III, p. 202/203.
- 9 Idem, p. 197/198.
- 10 Idem, p. 153, 200.
- 11 Zie ook het artikel van Sjaak Schipper zelf over zijn werkzaamheden in de vorige aflevering van de Zijper Historie Bladen; zie voorts K. van der Wiel en J. Zijlstra, Paradijs der runderen. Geschiedenis van de rundveeverbetering in Noord-Holland, Wormerveer 2001, p. 254/255.
- 12 NRC Handelsblad 16 juli 2005 (Zaterdags Bijvoegsel, p. 4-6).

Bijlage melkveehouders in de voormalige gemeente Callantsoog in 1960 (53 in aantal) en 2005 (nog 9):

[met dank aan de heer Jan Ruygrok, 't Zand]

1960:

J. Los, Rijksweg nu Parallelweg;
 G. Sleutel, idem;
 P. Vries, idem;
 J. Wartenhorst – P. Wartenhorst, idem;
 P. Blaauboer, Callantsogervaart;
 Minnes – M. Heyblok, idem;
 A.Paarlberg, idem;
 Jb Veldman – P. Veldman, Zwarteweg;
 A.Noot, idem;
 W. de Wit, idem;
 Jn Schouten, idem;
 P. Tamis, Duinweg;
 Kl. Slot, Groote Keeten Vijverhut;
 Kl. Kos, Helmweg;
 G. Baken – P. Baken, idem;
 E. de Boer – K. van Herwaarden, Callantsogervaart;
 R. Bos, Helmweg;
 P. de Wit – Jn de Wit, idem;
 P. Vader – P. Vader, idem;
 K. Gouwenberg – C. Zomerdijk, idem;
 Fam. van Diepen, idem;
 Jn Schilder, Nieuweweg;
 M. Zon – E. Zon, Scheidingsvliet ;
 P. Tas – P. Tas, idem ;
 G. Wilhelm vh C. Bregman, idem;
 W. van Egmond – C. Raap, idem;
 K. de Wit – P. Witteman, idem;
 C. Vlaar – C. Vlaar, idem;
 P. Bijvoet – Jn Zomerdijk, idem;
 T. Mooy – Jb Mooy, Langevliet;
 P. Sleutel – Jn Baken, idem;
 D. Sleutel, idem;
 G. Hollander, idem;
 P. Schermerhorn, idem;
 Jb Zwaan, Helmweg;
 Jb Stam, idem;
 Jn Strooper, idem;
 C. Swaerts, Oosterweg;
 G. Baken, idem;
 Jo Baken, Abbestede;

Jb Zwaan, idem;
 G. van Muyen, Kruisweg;
 C. Paarlberg, Zijperdijk;
 Jb Kooyman – Jn Kooyman, Uitlandseweg;
 C. Oskam, idem;
 Jb Hoogvorst, idem;
 Jb van Schayk, idem;
 P. Vel, idem;
 C. de Jong, Achterweg;
 C. Hoogschagen – Klaas Hoogschagen, Voorweg;
 A.de Boer, Oosterweg;
 Co Klaver, Achterweg;
 Kl. Kager, idem

2005:

P.J. Wartenhorst, Parallelweg (vh Rijksweg);
 P. Veldman, Zwarteweg;
 R. Bos, Helmweg;
 Jn de Wit, Noordschinkeldijk;
 Fam. van Diepen, Scheidingsvliet of Noordschinkeldijk;
 P. Tas, Scheidingsvliet;
 P. Vader, Nieuweweg;
 G. van Muyen, Kruisweg en
 Jn Kooyman, Uitlandseweg.

Correctie/aanvulling op deel 2 in ZHB 25e jrg.nr.2

Jan E. de Boer te Schagerbrug mailde:

Genietende van deze uitgave kom ik toch een paar onvolkomenheden tegen. Op p.9, eerste kolom onderaan, wordt geschreven over de fusie met De Eensgezindheid, dit moet zijn de zuivelfabriek in Groet (gemeente Schoorl), naar ik meen De Goede Verwachting. Toen De Dageraad aan vernieuwingen, c.q. investeringen toe was kwam in de vergaderingen fusie ter sprake. Er ontstond een strijd: of fuseren met De Eensgezindheid of fuseren met de fabriek in Groet. De toenmalige directeur van De Dageraad, Gosse de Boer, zag met een fusie met de eerste zijn baan in de knel komen en probeerde zoveel mogelijk boeren mee te krijgen naar de kleine fabriek in Groet, waar hij dan weer directeur kon worden. Na vele vergaderingen en bepraten van boeren ging de meerderheid (dus ook de meerderheid van de plas melk) met De Boer mee. Een aantal grote boeren, maar met een minderheid aan melk, ging naar De Eensgezindheid, waardoor uiteindelijk de fabriek in Groet nog maar enkele jaren door kon draaien. Omdat daar geen investeringen meer werden gedaan werd toch nog een aantal jaren een goede melkprijs betaald.

Door de fusie moest de melkschuit stoppen; die was niet meer rendabel. De laatste melkschipper, Jaap Spierdijk, en niet Simon zoals genoemd in het artikel, die zijn wijk over zag gaan naar melkrijder Boontjes, werd hier heel kwaad om. Jan Boontjes woonde toen in het Huis met de Twee Gezichten (Burgervlotbrug). Jaap Spierdijk was onze melkschipper geweest, toen mijn vader nog bij De Dageraad was. Hij woonde later in de molen LQ.